

Velfærdsministeriet
Børn
J.nr. 2008-7560
mbn

5. januar 2009

Høringsnotat om

forslag til

Lov om ændring af social service

(skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg)

Udkast til lovforslag om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg) blev sendt i høring 3. december 2008 med svarfrist den 17. december 2008.

Modtagne høringssvar

Velfærdsministeriet har modtaget 21 høringssvar: Advokatrådet, Ankestyrelsen, BUPL – Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Danmarks Lærereforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Direktoratet for Kriminalforsorgen, ForældreLANDSforeningen, HK/Kommunal, Institut for Menneskerettigheder, Rådet for Socialt Udsatte, Socialpædagogerne, Statsforvaltningen Sjælland, TABUKA, Ungdomsringen

Af ovennævnte har Ankestyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen samt Rådet for Socialt Udsatte ingen bemærkninger til lovforslaget, mens Dansk Arbejdsgiverforening ikke har ønsket at afgive bemærkninger.

Derudover har KL oplyst, at det ikke er muligt at fremsende høringssvar før umiddelbart efter den 23. januar, hvor lovforslaget behandles i KLs Børne- og Kulturudvalg.

Nedenfor gengives de væsentligste synspunkter fra høringssvarene.

Ændringer på baggrund af høringsrunden

- Datagrundlaget for evalueringen af forældreplæg fra 2007 præciseres i bemærkningerne, ligesom konklusionerne uddybes.
- Det præciseres i bemærkningerne, at den fremadrettede evaluering af forældre- og ungeplæg vil omfatte målgruppernes oplevelse af plæggene.
- Som følge af lovforslaget laves der en ændring i servicelovens § 48 om børnesamtaler, således at bestemmelsen om ungeplæg (servicelovens

§ 57 b) også vil være omfattet heraf, dvs. at afgørelse om ungepålæg forudsætter, at der forinden er afholdt en samtale med den unge.

Derudover er der efter udsendelsen af lovforslaget i ekstern høring tilføjet en bemyndigelsesbestemmelse (§ 57 b, stk. 8), hvorefter velfærdsministeren efter aftale med justitsministeren kan fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om politiets bistand til kommunen i forbindelse med gennemførelsen af ungepålæg.

Endelig har de indkomne høringssvar øget opmærksomheden på en række forhold, som vil blive tydeliggjort i vejledningen til lovforslaget.

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget består af to hovedelementer, dels skærpelse af reglerne om forældreplæg, dels indførelsen af ungepålæg.

1. Skærpelse af regler om forældreplæg

1.1. Generelle bemærkninger til forslaget

Flere af høringssvarerne udtrykker forståelse for lovforslagets overordnede målsætning om at støtte forældrene.

Et klart flertal af høringssvarerne er dog i varierende grad skeptiske over for det konkrete forslag. Det gælder således Advokatrådet, BUPL, Børne- og Kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Dansk Socialrådgiverforening, Børnesagens Fællesråd, Danmarks Lærerforening, ForældreLANDSforeningen, Institut for Menneskerettigheder, Socialpædagogerne og HK/Kommunal, TABUKA samt et flertal i Børnerådet. De forskellige årsager til denne skepsis uddybes og kommenteres nedenfor.

Et medlem af Børnerådet støtter skærpelsen af reglerne om forældreplæg.

1.2. Evalueringen af forældreplæg

Flere høringssvarer stiller spørgsmålstegn ved, om der er tilstrækkeligt grundlag for på nuværende tidspunkt at gøre ordningen pligtmæssig for kommunerne, idet dokumentationsgrundlaget for forældreplæggets effekt er begrænset, da evalueringen omfatter få afgørelser om forældreplæg. Det påpeges fx, at lovforslaget ikke bygger på en udredning eller lignende, og at forældreplægget hidtil ikke har været anvendt i relation til kriminalitet, hvorfor det ikke er muligt at vurdere, om målsætningerne for loven kan indfries i forhold til sager, der omhandler kriminalitet (Socialpædagogerne, HK/Kommunal, ForældreLANDSforeningen, Advokatrådet, BUPL, Børnesagens Fællesråd, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Regioner, Børne- og Kulturchefforeningen, Børns Vilkår).

Dansk Socialrådgiverforening henstiller til, at henvisningen til evalueringens konklusion om, at den begrænsede anvendelse af forældreplæg blandt andet

hænger sammen med en vis modstand mod redskabet på sagsbehandlerniveau, fjernes fra bemærkningerne.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Evalueringsens datagrundlag præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, ligesom konklusionerne uddybes.

Velfærdsministeriet fastholder dog generelt, at evalueringen tyder på, at forældrepålæg kan være et virkningsfuldt redskab. Der gøres samtidig opmærksom på, at forældrepålægget kun i begrænset omfang er en indsats i sig selv, men at pålæggets primære funktion er at give adgang til at iværksætte sociale foranstaltninger eller at pålægge forældre konkrete handlepligter. Det er naturligvis vigtigt, at disse har en positiv virkning på barnets udvikling.

Velfærdsministeriet bemærker desuden, at det i forhold til indsatsen over for kriminelle unge er et generelt karakteristika, at der findes for lidt viden om, hvilke indsatser, der har positiv effekt. Velfærdsministeriet arbejder løbende på at skabe mere viden om, hvordan man mest effektivt hjælper udsatte børn og unge, herunder unge med kriminalitetsproblemer.

1.3. Stop for udbetaling af børnefamilieydelse

Flere høringsparter er bekymrede for konsekvenserne af økonomiske sanktioner over for målgruppen, ligesom flere bemærker, der ikke eksisterer dokumentation for, at straffende foranstaltninger over for forældre vil fremme forældreansvaret i positiv retning, men at eksisterende forskning snarere tyder på, at sanktioner over for forældre i de hårdest belastede familier kan føre til en forværring af forholdene i familien, herunder via en yderligere marginalisering og øget konfliktniveau (Børns Vilkår, et flertal i Børnerådet, Danske Regioner, Dansk Socialrådgiverforening, Socialpædagogerne og HK/Kommunal, Advokatrådet, TABUKA).

Et medlem af Børnerådet anbefaler, at reglerne om forældrepålæg skærpes, på baggrund af en opfattelse af at der i praksisfeltet er erfaringer med, at økonomiske sanktioner virker hensigtsmæssigt i relation til forældreansvaret.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Velfærdsministeriet anerkender, at det kan være indgribende for forældrene at blive frataget børnefamilieydelsen. Dette skal dog ses i relation til, hvilken afgørende positiv betydning det kan have for barnet eller den unge, hvis forældrene motiveres til at leve op til deres forældreansvar. Det skal samtidig bemærkes, at:

- De konkrete handlepligter, som forældrene pålægges, skal være realistiske at efterleve.
- Afgørelse om manglende efterlevelse af et forældrepålæg forudsætter, at der foreligger klare informationer, og at der ikke er undskyldelige omstændigheder.
- Stop for udbetaling af børnefamilieydelsen sker kun for ét kvartal ad gangen, således at forældrene har mulighed for at ændre adfærd.

Disse elementer fremgår tydeligt af bemærkningerne til lovforslaget og vil ligeledes blive understreget i vejledningsmaterialet.

1.4. Dialog ctr. påbud

Flere høringsparter bemærker, at der i højere grad bør lægges op til frivilligt samarbejde med familierne, end forældreplægget er udtryk for, idet en forebyggende baseret på bl.a. relationer, dialog og en kontinuerlig indsats i højere grad end kontrol, pålæg og sanktioner vil fremme ønsket om en insisterende indsats, der virker på sigt. Det tvangsmæssige indhold kan få uheldige følger for det gode, frivillige samarbejde med forældrene, som risikerer at vende sig mod de sociale myndigheder (Socialpædagogerne og HK/Kommunal, Børnesagens Fællesråd, Børne- og Kulturchefforeningen, Danmarks Lærerforening, Dansk Socialrådgiverforening, ForældreLANDSforeningen, TABUKA).

Velfærdsministeriets bemærkninger

Velfærdsministeriet er enig i, at en frivillig indsats er at foretrække, og skal i den forbindelse henvises til det grundlæggende udgangspunkt, at frivillighed går forud for tvang. Kommunen er således forpligtet til at afsøge mulighederne for at få forældrene til at samarbejde ad frivillighedens vej.

Formålet med forældreplægget er imidlertid tydeligt at signalere over for forældrene, at de har det grundlæggende ansvar for deres børn, og støtte dem i at påtage sig dette.

1.5. Rammerne for skønnet

Flere høringsparter udtrykker på forskellig vis bekymring for, at ændringen af bestemmelsen om forældreplæg vil mindske metodefriheden og overflødigøre de faglige vurderinger i kommunerne, idet afgørelsen om forældreplæg skal træffes uanset de faglige overvejelser hos de kommunale sagsbehandlere. Dette opleves som uhensigtsmæssigt, da evalueringen af forældreplæg fra 2007 blandt andet viste, at en af årsagerne til den begrænsede anvendelse af plægget skyldes vurderingen af, at der ikke havde været relevante sager i kommunen (Børns Vilkår, Dansk Socialrådgiverforening, Børne- og Kulturchefforeningen, Danmarks Lærerforening, et flertal i Børnerådet).

Omvendt påpeger Danske Handicaporganisationer og Advokatrådet, at lovforslaget fortsat vil indebære en række skønsmæssige vurderinger af barnets situation, hvorfor Advokatrådet stiller spørgsmålstegn ved den reelle virkning af ændringen fra *kan* til *skal*.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Velfærdsministeriet er af den opfattelse, at anvendelsen af forældreplægget fortsat i høj grad vil bygge på sagsbehandlerens faglige vurderinger i de konkrete sager. Som eksempler skal det fortsat vurderes fagligt, om forældrene er i målgruppen, og i bekræftende fald hvilket indhold der bedst muligt vil støtte op om forældrene og familien.

Forskellen er, at det tidligere skulle vurderes, om forældreplægget var relevant, og derefter om man ønskede at anvende det. Nu *skal* plægget anvendes i

de tilfælde, hvor det er relevant. Men dette er alt andet lige i høj grad en faglig vurdering.

1.6. Målgruppen

ForældreLANDSforeningen bemærker, at definitionen af målgruppen for forældre pålægget synes at være baseret på en forkert antagelse af, at der kan fastsættes faste standarder for forældreansvar, god opdragelse og god udøvelse af forælderrollen i øvrigt. Danske Handicaporganisationer stiller i forlængelse heraf spørgsmålstegn ved, om sagsbehandlerne kan vurdere, hvornår man som forældre er i stand til at løfte forældreansvaret.

Danske Handicaporganisationer påpeger ligeledes, at evalueringen af forældre pålæg påviser, at pålægget i halvdelen af tilfældene er blevet anvendt i familier, hvor en af forældrene har en psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse, og konkluderer på den baggrund, at lovgivningen anvendes forkert. Danske Handicaporganisationer er bekymret for, om lovændringen vil medføre flere tilfælde, hvor pålægget anvendes over for forkerte målgrupper, herunder særligt i forhold til handicaps der ikke er diagnosticerede eller synlige. Det gælder fx familier med ADHD-børn.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Velfærdsministeriet anerkender, at vurderingen af, om forældre hører under målgruppen, indeholder udøvelsen af et fagligt skøn. Det er dog ministeriets opfattelse, at dette skøn ikke adskiller sig væsentligt fra øvrige faglige skøn, der skal udøves, når der efter serviceloven træffes afgørelser om støtte til børn og unge med særlige behov.

I forhold til spørgsmålet om anvendelse af forældre pålæg over for forældre med nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne skal det præciseres, at evalueringen viste, at pålæg i halvdelen af tilfældene er anvendt i familier, hvor *en* af forældrene har en sådan nedsat funktionsevne. Der er således ikke tale om, at begge forældre har nedsat funktionsevne. Derudover skal det bemærkes, at fysisk funktionsnedsættelse ikke i alle tilfælde vil udelukke forældre fra målgruppen. Der skal naturligvis tages højde for den fysiske funktionsnedsættelse i fastlæggelsen af pålæggets indhold. Endelig skal det bemærkes, at loven indeholder en meget klar regulering af, at forældre pålægget kun kan og skal anvendes i situationer, hvor forældrene rent faktisk er i stand til at løfte ansvaret, men ikke gør det.

1.7. Sagsbehandling og administration af forældre pålæg

Socialpædagogerne, HK/Kommunal og Dansk Socialrådgiverforening bemærker, at det samlede lovforslag vil medføre et voldsomt administrativt arbejde i kommunerne som følge af afgørelser, opfølgning og endelig administration af stop for udbetaling af børnefamilieydelsen fsva. forældre pålæg.

Statsforvaltningen Sjælland skønner, at det samlede lovforslag vil betyde en meraktivitet for statsforvaltningernes vedkommende på mindst en tredjedel af det antal afgørelser, som kommunerne antages at træffe efter de nye bestemmelser.

Dansk Socialrådgiverforening bemærker i forhold til lovforslagets samlede økonomi, at denne er urealistisk, hvis forslaget skal have den rolle, det er tiltænkt.

ForældreLANDSforeningen foreslår, at afgørelser om forældre- og ungepålæg bør forudsætte udarbejdelse af handleplan for indsatsen efter servicelovens § 140.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Velfærdsministeriet skal henholde sig til, at lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

For så vidt angår forslaget om handleplaner, skal det bemærkes, at der allerede er krav om handleplaner i det omfang, forældreoplægget indebærer, at der træffes afgørelse om en foranstaltning efter servicelovens § 52, stk. 3. Derudover vil der i de fleste tilfælde være tale om eksisterende sager, hvorfor der i forvejen vil være udarbejdet en handleplan.

1.8. Overvejelser om retssikkerhed

Flere høringsparter hæfter sig ved, at afgørelsen om forældreoplæg modsat lignende ordninger i andre lande er en administrativ afgørelse og ikke træffes af kommunens personsagsudvalg (efter § 56 i serviceloven og § 17 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område), kommunens Børn og Ungeudvalg eller lignende. At afgørelsen træffes i disse udvalg opleves som en retssikkerhedsgaranti, og det opfattes derfor som betænkeligt at henlægge afgørelsen om forældreoplæg til den enkelte sagsbehandler (Børnesagens Fællesråd, ForældreLANDSforeningen, Advokatrådet og Danske Handicaporganisationer, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Institut for Menneskerettigheder).

Foreningens af Statsforvaltningsjurister efterlyser en stillingtagen til, om § 56 skal have været forsøgt anvendt forud for, at der efter § 57 a, stk. 4, træffes afgørelse om at pålægge forældrene at tage i mod en foranstaltning efter § 52, stk. 3, nr. 1 og 7.

Børne- og Kulturchefforeningen pointerer i forlængelse heraf, at tilføjelsen af § 57 a, stk. 4 medfører en utydelighed omkring regelgrundlaget for at iværksætte foranstaltninger uden samtykke, da dette normalt fordrer sagsbehandling i kommunens Børn og Ungeudvalg.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Den kommunale forvaltning tillægges i forbindelse med sagsbehandlingen og afgørelserne om forældreoplæg et fagligt skønt, dette ændres ikke med lovforslaget. De potentielt indgribende konsekvenser taget i betragtning er det særligt vigtigt, at forvaltningen foretager en omhyggelig sagsbehandling og overholder de forvaltningsretlige regler.

Afgørelserne omfattes af de almindelige klageregler. Sammen med de rammer, der i øvrigt er lagt for sagsbehandlingen og afgørelserne, er der taget hensyn til

forældrenes og børnenes retssikkerhed, så der ikke vurderes at være behov for den yderligere sikring – og bureaukratisering – der vil ligge i, at henlægge afgørelserne til domstolene, børne- og ungeudvalget eller personsagsudvalget.

Rammerne for sagsbehandlingerne er ridset tydeligt op i bemærkningerne til lovforslaget.

For så vidt angår bemærkningerne om tilføjelsen af § 57 a, stk. 4, om, at afgørelse om forældreplæg giver adgang til at træffe afgørelse om en række foranstaltninger efter § 52 uden forældrenes samtykke, skal det bemærkes, at der efter Velfærdsministeriets opfattelse alene er tale om en præcisering af nuværende praksis. Det er fx konkret nævnt som eksempel i de eksisterende regler at pålægge forældre at deltage i et forældreprogram, der er at betragte som en foranstaltning efter § 52, stk. 3, nr. 3. Afgørelse efter § 57 a, stk. 4 forudsætter ikke, at § 56 forinden har været forsøgt anvendt.

1.9. Inddragelse af målgruppen i evalueringen

Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Danske Handicaporganisationer bemærker, at den eksisterende evaluering af forældreplægget ikke inddrager de involverede forældres vurdering af betydningen for samarbejdet med de kommunale myndigheder.

Velfærdsministeriets bemærkninger

På baggrund af de indkomne høringssvar vil det blive præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at evalueringen af hhv. forældre- og ungeplægget vil inddrage involverede forældre og unges vurdering.

2. Indførelse af ungeplæg

2.1. Generelle bemærkninger til forslaget

Flere af høringssparterne udtrykker støtte til lovforslagets intention om at styrke den forebyggende indsats over for udsatte unge og deres familier, og enkelte er også tilhængere muligheden for at pålægge unge at tage i mod foranstaltninger efter serviceloven eller udføre konkrete handlepligter.

Et flertal af høringssparterne er dog skeptiske over for det konkrete forslag (TABUKA, Børne- og Kulturchefforeningen, Socialpædagogerne og HK/Kommunal, Børnesagens Fællesråd, Institut for Menneskerettigheder-Dansk Socialrådgiverforening, et flertal i Børnerådet). Det skyldes blandt andet modstand mod lovforslagets tvangsmæssige element samt en opfattelse af, at det vil være vanskeligt at håndhæve ungeplægget.

Et medlem af Børnerådet er af den opfattelse, at det kan være brugbart og nødvendigt med en skal-bestemmelse, og støtter således op om forslaget.

Danske Regioner vil ikke afvise, at ungeplægget under visse forudsætninger kan have en kriminalpræventiv effekt, men understreger samtidig, at effekten må forventes at være særdeles beskednen.

2.2. Dialog ctr. påbud

Flere høringsparter bemærker, at forebyggelse ikke bør baseres på tvang, men derimod dialog, troværdige voksenrelationer, motivation og frivilligt samarbejde med den unge og familien, idet anvendelsen af tvang og påbud risikerer at skabe mistillid og skade samarbejdet omkring løsningen af den unges problemer (Ungdomsringen, TABUKA, Dansk Socialrådgiverforening, Socialpædagogerne og HK/Kommunal).

Ungdomsringen peger på, at den forebyggende indsats i stedet bør foregå så tidligt som muligt og tage udgangspunkt i de mange forebyggende tilbud inden for fx fritidsområdet. TABUKA bemærker i forlængelse heraf, at der mangler alternative fritids- og sociale tilbud til de mest udsatte unge.

TABUKA og Dansk Socialrådgiverforening påpeger, at de unge formentlig vil sætte en ære i at sætte sig ud over ungepålæggene, hvilket vil underminere formålet med forslaget. Socialpædagogerne og HK/Kommunal stiller også spørgsmålstegn ved, om lovforslaget vil bidrage til at opfylde formålet om at sikre en virkningsfuld indsats over for udsatte unge og foreslår i stedet ungdomskontrakter.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Velfærdsministeriet er enig i, at en frivillig indsats er at foretrække, og skal i den forbindelse henvises til det grundlæggende udgangspunkt, at frivillighed går forud for tvang. Kommunen er således forpligtet til at afsøge mulighederne for at få forældrene til at samarbejde ad frivillighedens vej.

Formålet med ungepålægget er imidlertid ved hjælp af en insisterende indsats at signalere over for unge, at de er inde i en negativ udvikling, som de har behov for støtte til at vende.

2.3. Sanktioner ved manglende efterlevelse

Advokatrådet bemærker, at ungepålæg ikke kan indebære nogen reel forpligtelse for de unge, da unge under 18 år ikke kan forpligte sig retligt. I forlængelse heraf finder Rådet det uklart, hvordan den unge uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren skal kunne indgå aftale om tiltag, der involverer hele familien, fx familiebehandling eller udpegning af kontaktperson for hele familien.

Advokatrådet betoner desuden vigtigheden af, at manglende efterlevelse ikke automatisk kædes sammen med tvangsmæssig anbringelse af den unge.

Velfærdsministeriets bemærkninger

I bemærkningerne til lovforslaget er der redegjort nærmere for årsagen til, at der ikke kan foretages sanktioner over for unge, som ikke efterlever et ungepålæg, ligesom det er understreget, at der ikke må ske anbringelse uden samtykke per automatik eller som sanktion i øvrigt ved manglende efterlevelse.

I de tilfælde, hvor en ung pålægges at tage imod foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 3 (behandling) og 7 (kontaktperson), vil der være tale om hhv. behand-

ling af den unges problemer og kontaktperson for den unge og således ikke involvere den øvrige familie. Dette vil blive præciseret i vejledningen til lovforslaget.

2.4. Politiets bistand ved gennemførelse af ungepålæg

Flere høringsparter er skeptiske over for muligheden for politiets bistand ved gennemførelse af ungepålæg, da politiet generelt ikke bør løfte opgaver på det sociale område, og det konkret kan optrappe konfliktniveauet i de enkelte sager (TABUKA, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Børne- og Kulturchefforeningen, Dansk Socialrådgiverforening).

Børnesagens Fællesråd, Institut for Menneskerettigheder og Børne- og Kulturchefforeningen betragter generelt ungepålægget en glidebane i forhold til at indføre strammende elementer i sociallovgivningen og opfatter muligheden for politiets bistand som et forstærkende element i denne sammenhæng. På den baggrund foreslår Børne- og Kulturchefforeningen og Institut for Menneskerettigheder, at ungepålægget indarbejdes i det strafferetlige system.

Dansk Socialrådgiverforening efterlyser en uddybende beskrivelse af forsøget og hjemlen til politiets magtanvendelse, herunder omfanget af denne.

Børns Vilkår anbefaler, at forsøget med politiets deltagelse evalueres nøje allerede fra starten med mulighed for at indstille forsøget eller justere det på baggrund af løbende evalueringsresultater.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Politiet bistår allerede ved fuldbyrdelsen af afgørelser om anbringelse uden samtykke, jf. § 64, så der er ikke principielt noget nyt i den del af initiativet, der indebærer forsøg med politiets deltagelse.

Velfærdsministeriet skal gøre opmærksom på, at der alene er tale om en forsøgsordning i én politikreds og altså ikke et landsdækkende tiltag. Det er imidlertid ministeriets opfattelse, at afprøvningen af politiets deltagelse i fraværet af egentlige sanktioner er afgørende for at kunne vurdere mulighederne for at sikre, at de unge efterlever pålæggene.

De grundlæggende juridiske rammer for politiets deltagelse, herunder hensynet til internationale konventioner, har været vurderet i forbindelse med det lovforberedende arbejde. Det forudsættes, at politiets magtanvendelse skal være hjemlet i lov, varetage et af de i bestemmelsen nævnte legitime formål og være proportionalt.

Derudover skal Velfærdsministeriet bemærke, at der efter udsendelsen af lovforslaget i ekstern høring tilføjet en bemyndigelsesbestemmelse (§ 57 b, stk. 8), hvorefter velfærdsministeren efter aftale med justitsministeren kan fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om politiets bistand til kommunen i forbindelse med gennemførelsen af ungepålæg.

Der vil således blive udarbejdet en bekendtgørelse om forsøgsordningen med politiets deltagelse ved gennemførelse af ungepålæg, der nærmere beskriver rammerne for forsøgsordningen.

2.5. Rammerne for skønnet

Børne- og Kulturchefforeningen og et flertal i Børnerådet er skeptiske over for, at pålægget indføres som en *skal*-bestemmelse, da det bør være op til de kommunale sagsbehandlere at vurdere relevansen af pålægget i hvert enkelt tilfælde.

Omvendt påpeger Advokatrådet, at lovforslaget fortsat vil indebære en række skønsmæssige vurderinger af barnets situation, uanset at ungepålægget udformes som en *skal*-bestemmelse.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Velfærdsministeriet er af den opfattelse, at anvendelsen af ungepålægget i høj grad vil bygge på sagsbehandlernes faglige vurderinger i de konkrete sager. Som eksempler skal det vurderes, om de unge er i målgruppen, og i bekræftende fald hvilket indhold der bedst muligt vil støtte op om de unges udvikling.

2.6. Målgruppen

Socialpædagogerne og HK/Kommunal og Dansk Socialrådgiverforening bemærker, at målgruppen er uklart defineret, hvilket kan føre til vilkårlighed i praksis.

Danske Handicaporganisationer udtrykker bekymring for, at pålægget i praksis anvendes over for forkerte målgrupper, herunder fx unge med handicaps, der ikke er diagnosticerede.

Danske Regioner bemærker omvendt, at det er problematisk, hvis fx unge med ADHD-relaterede problematikker ikke er omfattet af målgruppen, idet forældrene til disse unge vil blive afskåret fra støtte i situationer, hvor de har behov for autoritet. Unge med ADHD-relaterede problematikker vil ofte være karakteriseret ved alvorlige adfærds- og tilpasningsvanskeligheder.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Velfærdsministeriet anerkender, at vurderingen af, om unge hører under målgruppen, indeholder udøvelsen af et fagligt skøn. Det er dog ministeriets opfattelse, at dette skøn ikke adskiller sig væsentligt fra øvrige faglige skøn, der skal udøves, når der efter serviceloven træffes afgørelser om støtte til børn og unge med særlige behov.

Det skal i forlængelse heraf understreges, at ungepålægget kun kan og skal tages i anvendelse over for unge, som vurderes at være i stand til at bidrage til og tage ansvar for egen udvikling, og når pålægget kan forventes at have en positiv virkning på den unges udvikling.

Dette vil også blive understreget i vejledningen til lovforslaget.

2.7. Ungepålæggets indhold

TABUKA og Dansk Socialrådgiverforening bemærker, at der i forhold til muligheden for at pålægge unge at bidrage til at genoprette mangler en præcisering af, hvad de unge konkret kan sættes til, hvad de skal have gjort forud for at blive pålagt konkrete handlepligter af denne karakter, ligesom der mangler en nærmere afgrænsning af, hvad man kan gøre for at få dem til det. Dansk Socialrådgiverforening opfordrer til, at dette element af ungepålægget grundigt afklares med menneskerettighederne og grundloven.

TABUKA og Dansk Socialrådgiverforening bemærker, at der i forhold til muligheden for at pålægge unge at være hjemme på bestemte tidspunkter mangler en præcisering af, i hvor stort omfang dette er muligt.

Dansk Socialrådgiverforening bemærker, at det er uklart, hvad der menes med "kriminalitet af et vist omfang" og "alvorlige adfærds- eller tilpasningsvanskeligheder" som forudsætning for at benytte ungepålægget.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Det er allerede understreget i bemærkningerne til lovforslaget, at fastlæggelsen af ungepålæggets indhold skal underlægges en proportionalitetsvurdering, ligesom der er krav til de konkrete handlepligter, herunder i forhold til den unges muligheder for at efterleve dem og handlepligternes gennemsigthed.

Derudover skal det bemærkes, at ungepålægget er tænkt som et fleksibelt redskab, der skal kunne tilpasses den enkelte unges behov for støtte, hvorfor det ikke vurderes at være hensigtsmæssigt med for tæt regulering.

Det skal bemærkes, at forholdet til Danmarks internationale forpligtelser, herunder menneskerettighedskonventionen, børnekonventionen og ILO-konventionerne, har været vurderet i det lovforberedende arbejde, og konklusionen er – som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget – at det ikke vil være med strid med de internationale forpligtelser, når kommunerne udøver deres beføjelser i overensstemmelse med de i lovforslaget fastlagte betingelser.

2.8. Tilknytning af ledsagende forældreoplysninger til ungepålæg

Kun få høringsparter forholder sig konkret til spørgsmålet om ledsagende forældreoplysninger, men der må generelt antages at være skepsis over for disse, jf. den ovenfor beskrevne skepsis over for forældreoplysninger i almindelighed.

Et medlem af Børnerådet støtter op om mulighed for at træffe afgørelse om et ledsagende forældreoplysninger i forbindelse med afgørelse om ungepålæg.

Dansk Socialrådgiverforening mener, at sanktionssystemet er uklart og spørger konkret ind til, om forældre, der forsøger, men ikke kan komme igennem over for deres unge, skal straffes ved at miste børnefamilieydelsen.

Velfærdsministeriets bemærkninger

I fraværet af egentlige sanktioner ved manglende efterlevelse af ungepålæg og som følge af et ønske om at fastholde forældrenes ansvar, vurderer ministeriet,

at det vil være hensigtsmæssigt at forpligte kommunerne til at overveje relevansen af et forældreplæg, når der træffes afgørelse om ungeplæg.

Som det er understreget i bemærkningerne til lovforslaget, vil det ikke være relevant i alle tilfælde, ligesom forældrene kun sanktioneres ved manglende efterlevelse af forældreplægget, dvs. uafhængigt af den unges efterlevelse af sit ungeplæg. Hvis forældrene efterlever deres forældreplæg, men den unge ikke efterlever sit ungeplæg, kan forældrene således ikke sanktioneres.

2.9. Overvejelser om retssikkerhed

Foreningen af Statsforvaltningsjurister og Børns Vilkår hæfter sig ved, at afgørelsen om forældreplæg er en administrativ afgørelse og ikke træffes af kommunens personsagsudvalg (efter § 56 i serviceloven og § 17 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område), børn og unge-udvalget eller lignende. At afgørelsen træffes i disse udvalg opleves som en retssikkerhedsgaranti.

Institut for Menneskerettigheder finder i forlængelse heraf, at afgørelser om ungeplæg af retssikkerhedsmæssige grunde bør være placeret i det strafferetlige system.

Dansk Socialrådgiverforening opfordrer til, at det afklares, om det er i overensstemmelse med menneskerettighederne og med grundlovens § 71 om administrativ frihedsberøvelse at pålægge unge at være hjemme på bestemte tidspunkter, jf. § 57 b, stk. 3, nr. 3.

ForældreLANDSforeningen påpeger, at lovforslaget muligvis indeholder en forskelsbehandling, idet børn og unge, der er fyldt 12 år, får klageadgang over afgørelse om ungeplæg efter servicelovens § 57 b, mens det ikke er tilfældet for børn og unge, der berøres af afgørelse efter § 56.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Den kommunale forvaltning tillægges i forbindelse med sagsbehandlingen og afgørelserne om ungeplæg et meget centralt fagligt skøn. Det er vigtigt, at forvaltningen foretager en omhyggelig sagsbehandling og overholder de forvaltningsretlige regler.

Afgørelserne omfattes af de almindelige klageregler, og der gives klagemulighed til unge, der er fyldt 12 år, med henblik på at styrke målgruppens retssikkerhed. Når klagemulighederne for unge i alderen 12-14 er udvidede i forbindelse med afgørelse om ungeplæg sammenlignet med afgørelse efter § 56 om iværksættelse af foranstaltninger uden forældrenes samtykke, skyldes det, at den unge direkte pålægges handlepligter, hvorfor den unge af retssikkerhedsmæssige årsager også bør have selvstændig mulighed for at klage over afgørelsen.

Sammen med de rammer, der i øvrigt er lagt for sagsbehandlingen og afgørelserne, er der taget hensyn til de unges retssikkerhed, så der ikke vurderes at være behov for den yderligere sikring – og bureaukratisering – der vil ligge i, at

henlægge afgørelserne til domstolene, børne- og ungeudvalget eller person-sagsudvalget.

Rammerne for sagsbehandlingerne er ridset op i bemærkningerne til lovforslaget og vil blive uddybet i vejledningen til lovforslaget.

2.10. Sagsbehandling og administration af ungepålæg

Foreningen af Statsforvaltningsjurister foreslår, at der direkte henvises til servicelovens § 50 i bestemmelsen om ungepålæg, så det sikres, at der også udarbejdes en § 50-undersøgelse i de tilfælde, hvor der ikke allerede foreligger en undersøgelse på det tidspunkt, hvor der opstår en situation, som er omfattet af bestemmelsen.

Børne- og Kulturchefforeningen finder det positivt, at der i bemærkningerne lægges vægt på en hurtig sagsbehandling og rationelle formkrav.

Børns Vilkår betoner, at den unges synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed. Foreningen af Statsforvaltningsjurister bemærker i forlængelse heraf, at lovforslaget ikke indeholder forslag om, at afgørelser om ungepålæg omfattes af § 48 om børnesamtaler, således at der forud for afgørelse om ungepålæg skal afholdes en samtale med den unge.

Børne- og Kulturchefforeningen bemærker, at der ikke i tilstrækkeligt omfang er taget højde for behovet for at udveksle oplysninger med private arbejdsgivere i forbindelse med ungepålægget.

Socialpædagogerne, HK/Kommunal og Dansk Socialrådgiverforening bemærker, at det samlede lovforslag vil medføre et voldsomt administrativt arbejde i kommunerne som følge af afgørelser, opfølgning og endelig administration af stop for udbetaling af børnefamilieydelsen fsva. forældreplæg.

Statsforvaltningen Sjælland skønner, at det samlede lovforslag vil betyde en meraktivitet for statsforvaltningernes vedkommende på mindst en tredjedel af det antal afgørelser, som kommunerne antages at træffe efter de nye bestemmelser.

Dansk Socialrådgiverforening bemærker i forhold til lovforslagets samlede økonomi, at denne er urealistisk, hvis forslaget skal have den rolle, det er tiltænkt.

Velfærdsministeriets bemærkninger

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at målgruppen for ungepålægget er unge, der har et særligt behov for støtte og derfor er omfattet af § 50 om undersøgelse af barnets forhold. Gennemførelsen af en § 50 er en forudsætning for at iværksætte særlig støtte, herunder træffe afgørelse om ungepålæg. Hvis der ikke er foretaget en § 50-undersøgelse, har kommunen ikke mulighed for at vurdere, om den unge er omfattet af målgruppen, og hvad der i bekræftende fald vil være det mest egnede pålæg.

Som følge af de indkomne hørings svar vil § 48 om børnesamtaler blive ændret, således at der forud for afgørelse om ungepålæg skal afholdes en samtale med den unge.

Det er allerede en mulighed at formidle praktiktilbud som en social foranstaltning efter § 52, stk. 3, nr. 9, hvorfor det ikke vurderes at være nødvendigt i forbindelse med nærværende lovforslag at udvide mulighederne for at udveksle oplysninger.

Velfærdsministeriet skal henholde sig til, at lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.